

MİLLİYETÇİ HAREKET PARTİSİ T.B.M.M. GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih: 21.07.2015
Sayı: 2015/101

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim gerekçesi ile birlikte ekte sunulmaktadır.

Gereğini arz ederim.
Saygılarımla.

Oktay Ural
izmir An

(1) Erkan AKÇAY
MHP Manisa Milletvekili

TBMM KURULUŞ ve İŞLERİ GENEL BAŞKANLIĞI
22 Temmuz 2015
Mutabakat:

TBMM GENEL EVRAK
22 Temmuz 2015
No: 9441

GENEL GEREKÇE

10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 24 üncü maddesinde örtülü ödenek “Kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, Devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleri ile Devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili Hükümet icapları için kullanılmak üzere Başbakanlık bütçesine konulan ödenektir.” şeklinde tanımlanmış ve kanunlarla verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine de örtülü ödenek konulabileceği ifade edilmiştir.

27/3/2015 tarihli ve 6639 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesiyle 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 24 üncü maddesi değiştirilerek Başbakanlık'ta olduğu gibi Cumhurbaşkanlığı'na da “örtülü ödenek” hakkı getirilmiştir. Örtülü ödenek sadece Başbakan ve kanunlarla verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine konulabilir. Cumhurbaşkanının, Anayasada sayılan yetki ve görevleri arasında “örtülü ödenek” gerektiren hiçbir görevi yoktur. Cumhurbaşkanına örtülü ödenek verilmesine yönelik düzenleme Anayasa'nın 104, 105, 107 ve 163 üncü maddelerine aykırıdır.

Anayasanın 101 nci maddesine göre Cumhurbaşkanının tarafsız olması gerekmektedir. Ancak Recep Tayyip Erdoğan “Ben tarafsız değilim. Parlamenter sistem bekleme odasına alınmıştır.” diyerek ve seçim meydanlarında muhalefet partilerine karşı eylem ve söylemleri ve bir siyasi partiye dört yüz milletvekili isteyerek tarafsızlığını yitirmiştir.

Anayasanın 105 inci maddesine göre ise Cumhurbaşkanı yürütmeye ilgili görevlerinden dolayı tarafsız olması nedeniyle sorumsuzdur. Sorumluluğu olmayan, Anayasa gereği sorumsuz olan bir Cumhurbaşkanına istihbarat hizmetleriyle ilgili, doğrudan yürütmeye ilgili, devletin gizli istihbarat faaliyetleriyle ilgili bir işlemi, bir görevi vermek mümkün değildir.

5018 sayılı Kanunun 24'üncü maddesindeki örtülü ödenek; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, devletin millî güvenliğiyle ilgili ve devlet itibarının gerekleriyle ilgili Hükûmete verilmiş bir görevdir. Anayasa'ya göre Bakanlar Kurulu genel siyasetin yürütülmesinden sorumludur ve yaptığı görevlerle ilgili sorumluluğu vardır. 5018 sayılı Kanun kapsamında Başbakana hükûmet icapları ve Anayasa gereğince kendine verilmiş görevleri kullanmak üzere örtülü faaliyetleri için tahsis edilmiş bir ödenek Cumhurbaşkanına verilemez. Çünkü Anayasanın 104 üncü maddesinde Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri açık şekilde yazılmıştır. Bu görevler içerisinde kapalı istihbarat ve kapalı savunma yapmak hizmetleri gibi icrai görevler yer almamaktadır. Dolayısıyla, görevi olmayan bir konuda Cumhurbaşkanına örtülü ödenek verilmesi Anayasanın 104 üncü maddesine aykırıdır.

Başbakanlık ve diğer ilgili idare bütçelerinde yer alan örtülü ödeneklerin kullanılma yeri, giderin kimin tarafından yapılacağı, hesapların tutulma ve kapatılma yöntemi, gideri yapanın değişmesi halinde yeni yetkiliye hangi belgelerin aktarılacağı Başbakan tarafından belirlenmektedir. Başbakanlar örtülü ödenekten kullandığı rakamlarla ilgili olarak kimseye hesap vermez. Ancak 5018 sayılı Kanunun 24 üncü maddesine göre; örtülü ödenekten yapılan harcamalar Başbakan, Maliye Bakanı ve ilgili tarafından imzalanan kararname esaslarına göre gerçekleştirilir. Yani örtülü ödeneğin kullanılmasında üçlü bir sistem vardır.

6639 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükümünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesinde yapılan düzenleme ile Cumhurbaşkanının kullanacağı örtülü ödeneklere ilişkin giderler Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle dolayısıyla sadece Cumhurbaşkanının bilgisiyle yapılacaktır. Cumhurbaşkanına örtülü ödenek verilmesine yönelik düzenleme ile bu üçlü sistem terk edilmiştir. Bu örtülü ödeneğin nereye harcanacağı, kime verileceği konusunda Cumhurbaşkanı hiç kimseye hesap vermeyecektir.

Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile ilgili düzenleme sadece Anayasa'nın 107 nci maddesinde yer almaktadır. "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği" başlıklı Anayasa'nın 107'nci maddesinde Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle "Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin kuruluşu, teşkilat ve çalışma esasları, personel atama işlemlerinin düzenleneceği" yer almaktadır. Dolayısıyla bunun dışında çıkarılacak Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi Anayasa'ya aykırıdır.

Anayasa'ya aykırılığının haricinde Anayasa'nın bütçeyle ilgili düzenlemesine de aykırıdır. Cumhurbaşkanına örtülü ödenek verilmesine yönelik düzenleme Bütçe Kanunu'nun 163'üncü maddesine göre bütçede değişiklik yapılmasını öngören bir düzenlemedir. Bütçede değişiklik yapılabilmesi, Anayasa'nın 163'üncü maddesine göre, Bütçe Kanunu'nun yasalaşma sürecine paralel olarak takip edilmesi gereken bir süreci gerektirmektedir. Bu, aynı zamanda, Anayasa'nın 163'üncü maddesine de aykırıdır. TBMM bütçelerle yürütme organına verdiği ödenekleri denetleme hakkına sahiptir. Cumhurbaşkanına görevi olmayan bir konuda verilen ödeneği TBMM kesin hesap kanunuyla denetleme imkânına sahip değildir. Dolayısıyla bu düzenleme bütçe ilkelerine, Anayasa'nın bütçeyle ilgili hükümlerine de aykırıdır.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 – 27/3/2015 tarihli ve 6639 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 39 uncu maddesiyle 5518 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 24 üncü maddesi değiştirilerek Başbakanlık'ta olduğu gibi Cumhurbaşkanlığı'na da “örtülü ödenek” hakkı getirilmiştir. Örtülü ödenek sadece Başbakan ve kanunlarla verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine konulabilir. Cumhurbaşkanının, Anayasa'da sayılan yetki ve görevleri arasında “örtülü ödenek” gerektiren hiçbir görevi yoktur. Cumhurbaşkanına örtülü ödenek verilmesine yönelik düzenleme Anayasa'nın 104, 105, 107 ve 163 üncü maddelerine aykırıdır. Teklif ile Anayasaya aykırı olarak Cumhurbaşkanına örtülü ödenek verilmesine yönelik düzenleme kaldırılmaktadır.

MADDE 2– Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 – Yürütme maddesidir.

KAMU MALİ YÖNETİMİ VE KONTROL KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“**Madde 24-** Örtülü ödenek; kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, Devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleri ile Devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili Hükümet icapları için kullanılmak üzere Başbakanlık bütçesine konulan ödenektir. Kanunlarla verilen görevlerin gerektirdiği istihbarat hizmetlerini yürüten diğer kamu idarelerinin bütçelerine de örtülü ödenek konulabilir. Örtülü ödenek, bu amaçlar dışında ve Başbakanın ve ailesinin kişisel harcamaları ile siyasi partilerin idare, propaganda ve seçim ihtiyaçlarında kullanılamaz. İlgili yılda bu amaçla tahsis edilen ödenekler toplamı, genel bütçe başlangıç ödenekleri toplamının binde beşini geçemez.

Başbakanlık ve diğer ilgili idare bütçelerinde yer alan örtülü ödeneklerin kullanılma yeri, giderin kimin tarafından yapılacağı, hesapların tutulma ve kapatılma yöntemi, gideri yapanın değişmesi halinde yeni yetkiliye hangi belgelerin aktarılacağı Başbakan tarafından belirlenir.

Örtülü ödeneklere ilişkin giderler Başbakan, Maliye Bakanı ve ilgili Bakan tarafından imzalanan kararname esaslarına göre gerçekleştirilir ve ödenir.”

MADDE 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.